

Klaipėdos universiteto 2018 – 2023 m. m. vizija ir veiklos gairės

Rimantas Stašys

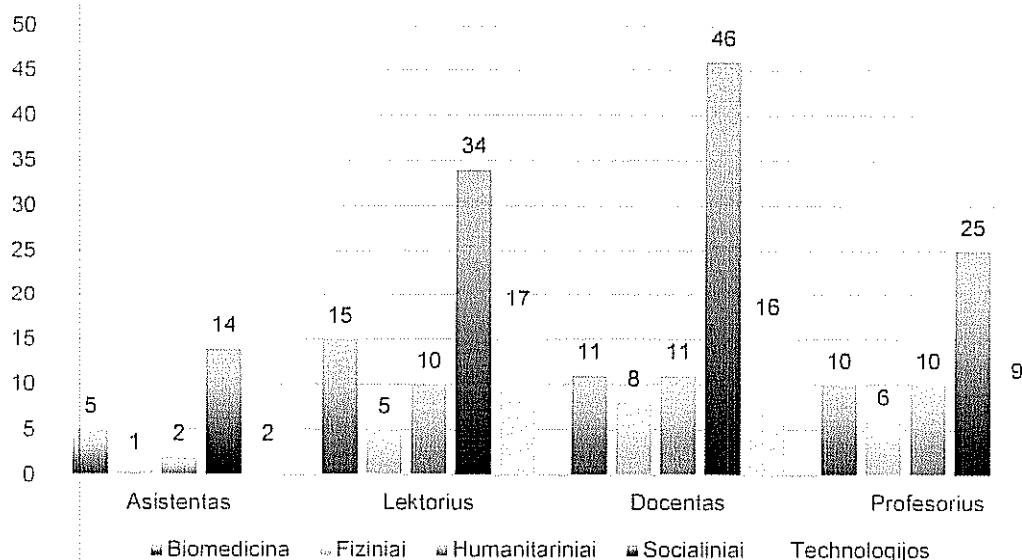
SITUACIJOS ANALIZĖ

Klaipėdos universiteto vykdomos veiklos (pagal KU Statutą): 1) studijos, 2) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra, 3) švietimas, visuomenės ugdymas, kultūros renginiai, 4) ūkinė komercinė, paslaugų teikimas.

Studijų veikla:

1. MAŽĖJA KU STUDENTŲ SKAIČIUS. Priimtų studentų skaičius per paskutinius 5 metus sumažėjo beveik 60%;
2. KU STUDIJAS RENKASI MAŽUS KONKURSINIUS BALUS TURINTYS ABITURIENTAI. Padidinus minimalų konkursinį balą iki 4, minimalaus balo reikalavimo neatitiktų 52% 2016 m. į KU įstojusį studentų. Tarp įstojusiujų į KU konkursinį balą 7 ir daugiau surinko 13%. KU studijas pasirenko 1/4 Klaipėdos apskrities abiturientų, įstojusį į universitetus;
3. DAUGIAUSIA KU STUDIJAS RENKASI KLAIPĖDOS IR APLINKINIŲ REGIONŲ ABITURIENTAI, jie sudaro daugiau kaip 80% studentų;
4. VYRAUJA SOCIALINIŲ MOKSLŲ STUDIJOS, t.y. I ir II studijų pakopose atitinkamai 49 ir 57%, biomedicinos mokslų I studijų pakopoje – 21%, o II – tik 8% studentų;

Akademinis personalas etatais

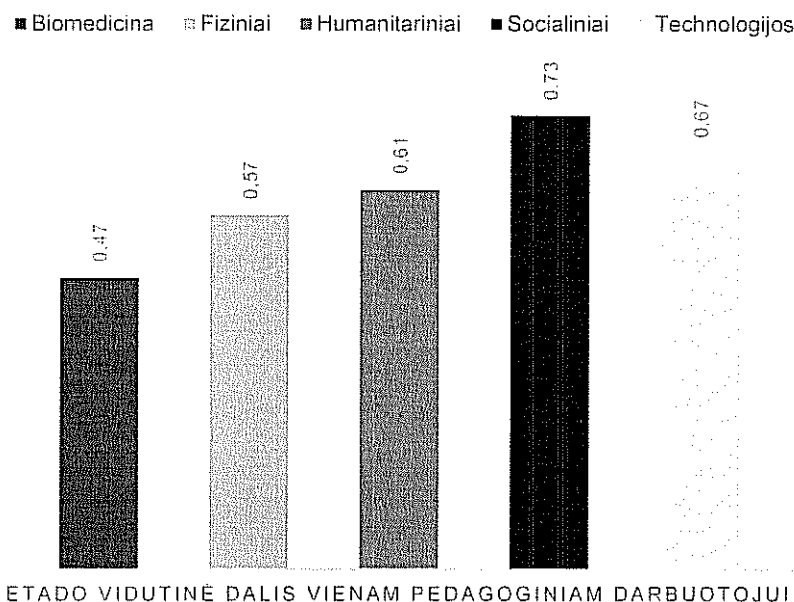

5. MAŽA II IR III STUDIJŲ PAKOPŲ STUDENTŲ DALIS palyginti su kitais valstybiniais universitetais;
6. DU TREČDALIAI KU STUDENTŲ MOKA UŽ STUDIJAS (2016 m. ŠVIS duomenimis). Tai daugiau negu vidutiniškai valstybiniuose universitetuose (apie 50%);

7. DAUGELIS KU ABSOLVENTŲ NEDIRBA PAGAL PROFESIJĄ. Tik 53% 2015 metais studijas baigusių KU absolventų 2016 m. sausio mėn. dirbo pagal profesijas, kurioms priskiriamas aukštasis išsilavinimas (Šalt. 2017 m. birželio 29 d. Nr. XIII-533 LRS Nutarimas dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo);
8. MINIMALUS STUDENTŲ STUDIJŲ GRUPĖSE SKAIČIUS, todėl norint sudaryti pedagoginio darbo etatą, dėstytojui tenka dėstyti po 6 arba net 8 studijų dalykus;
9. BLOGA STUDIJŲ KOKYBĖ. Priežastys: silpni ir nemotyvuoti studentai, nemotyvuoti ir per dideliu dėstymo krūviu apkrauti dėstytojai, netinkama, o kai kur pasenusi techninė studijų įranga.

Mokslinė veikla:

1. Tarptautiniu mastu stiprus tik JŪROS MOKSLŲ IR TECHNOLOGIJŲ MOKSLŲ JUNGTINIS PADALINYS (Jūros tyrimų institutas), kitas mokslinis potencialas yra nežymus ir fragmentuotas. Silpniausiai įvertinti socialiniai mokslai (mokslo darbuotojų etatai pagal mokslus: biomedicinos – 22, fiziniai – 4,5, humanitariniai – 20, socialiniai – 7,7, technologijos – 9,5);
2. KU turi 301 PUBLIKACIJĄ „Web of Science“ duomenų bazėje per 2014–2016 metų laikotarpį. PUBLIKACIJŲ CITAVIMO RODIKLIS (0,82) nedaug žemesnis už šalies vidurkį (0,98);
3. KU tenka tik 3% Lietuvai skirtos EK DOTACIJOS pagal programą „Horizontas 2020“ (2017 m. vasario 26 d. duomenimis);
4. Universiteto dėstytojai, dirbantys NEPAGRINDINĖJE DARBOVIETĖJE, 2016 metais sudarė 16,7% užimtų etatų;

5. PROJEKTAI – REIŠMINGOS FINANSINĖS PAJAMOS. Įgyvendinami 58 projektai, kurių 2018 m. biudžetas 6,4 mln. Eur. Vykdomų projektų lėšomis yra finansuojamas 35 mokslo darbuotojų darbo užmokestis, daugiausia – biomedicinos mokslų srityje (18 darbuotojų).
6. MTEP. 2015 m. pradėtų MTEP projektų vertė 1 516,6 tūkst. Eur, 2016 m. – 1 956,2 tūkst. Eur, o 2017 m. – 6 967,95 tūkst. Eur.

KU švietimo, visuomenės ugdymo, kultūros ir meno veiklas vertinti pakankamai sunku. Reikia nepamiršti, kad keičiantis universiteto struktūrai, KU neteko menų akademijos. Nežiūrint to, kad ši veikla nėra pagrindinė, ji reikšminga formuojant universiteto teigiamą įvaizdį.

Klaipėdos universiteto nepakankama ūkinė komercinė, paslaugų teikimo veikla.

VIZIJA

Pagal 2017 m. lapkričio 22 d. Nr. 947 LR vyriausybės nutarimą dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano įgyvendinimo priemonių patvirtinimo, numatomas KU optimizavimo planas. Matematikos, kaip ir ekonomikos moksle, optimizavimas gali būti dviejų krypčių, t.y. funkcijos minimalios ir maksimalios reikšmės radimas.

Žvelgiant į dabar patvirtintą KU veiklos optimizavimo planą akivaizdžiai pastebimas matematinės funkcijos minimizavimas (išlaidų mažinimas), ko gero taip ir turėjo prasidėti reforma, bet pastaruoju metu reikalingi sprendimai įgalinantys funkcijos maksimizavimą (organizacijos pajamų didinimas). KU Tarybos pirmininko V. Grubliausko žodžiais tariant „Reikia išmokti protingai išlaidauti, o ne kvailai taupyti“ (IQ 2016 metų specialusis priedas).

Ieškoti KU SINERGIJOS su Klaipėdoje veikiančiomis kolegijomis yra NETIKSLINGA, nes kolegijų profilis skiriasi, jos nevykdo mokslinės veiklos, galinčios sustiprinti universitetą. (Šalt. 2017 m. birželio 29 d. Nr. XIII-533 LRS Nutarimas dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo).

KU veiklos analizė rodo, kad didžiausia šiuo metu egzistuojanti problema mažėjantis studentų skaičius. Nors mokslinė veikla nėra tolygi pagal mokslo sritis arba kryptis, visa tai susiję su mokslo žmogiškųjų etatų paskirstymu ir atitinkamų studijų paklausa. Kadangi socialinių mokslų studijų paklausa dar pakankama, didesnė dalis socialinių mokslų darbuotojų susikoncentravę į studijų vykdymo procesą. Kadangi mažėja studentų skaičius grupėje ir didėja dėstytojo dėstomų studijų dalykų skaičius, nelieka pakankamai laiko mokslinei ir projektinei veiklai, blogėja studijų kokybė.

Nors dažnai akcentuojama, demografinė ir emigracijos problema, manau kad, KU studijų paklausos mažėjimas susijęs ne vien su tuo. Paminėčiau tokias pagrindines išorines priežastis: studijų paklausos pokyčiai, darbo paklausos pokyčiai, Lietuvoje vis dažniau trūksta žemesnės kvalifikacijos darbuotojų, kurių universitetai neruošia, ekonominė krizė, mažėjančios gyventojų pajamos, universiteto ir Klaipėdos miesto įvaizdis, LR vyriausybės, t.y. ŠMM nepalankus požiūris, didėjanti konkurencija nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu, nepakankami ryšiai su verslu ir vyriausybės bei savivaldybių atstovais.

Pagrindinės universiteto vidaus problemos: neefektyvus ir nerezultatyvus VALDYMAS (bazinio finansavimo dalis, skiriama universiteto ūkiui ir administravimui, 2016 metais sudarė 27% ir buvo viena didžiausių tarp Lietuvos aukštųjų mokyklų), neefektyvus turimo materialiojo turto naudojimas, nepakankama, o kartais neteisinga materialinio ir nematerialinio skatinimo sistema (maži ir kartais neteisingi atlyginimai), blogas organizacijos vidaus klimatas (organizacijos kultūra), o dėl to sumažėjęs darbuotojų lojalumas.

Klaipėdos universitetas – technologiškai pažangiausias ir moderniausias LIETUVOS LIETUVIŠKAS VIRTUALUS universitetas (NUOTOLINIO MOKYMO UNIVERSITETAS).

Pirmasis pasaulyje sėkmingas nuotolinio mokymo universitetas The Open University buvo įkurta 1960-aisiais Didžiojoje Britanijoje. Universiteto kūrėjai buvo įsitikinę, kad naujų ryšio technologijų

dėka, žmonėms, kurie negali atvykti į universitetus, galima teikti aukštos kokybės studijas. 10 geriausių Europos nuotolinio mokymo universitetų: Utrecht University (Netherlands), Nottingham Trent University Online (UK), Wismar University Wings (Germany), The Open University (UK), EMAS Business School (Russia), University of Birmingham Online (UK), Online Business School (Spain), University of Essex Online (UK), Wageningen University (Netherlands), Aston University (UK).

Nors 2014 metų Lietuvos Statistikos departamento 2005–2014m. gyventojų surašymų duomenimis, pasaulyje gyveno 3.663 tūkst. lietuvių, iš jų Lietuvoje – 3.043,4 tūkst. (83,1%), užsienio valstybėse – 619,6 tūkst. (16,9%), reikėtų nepamiršti Lietuvos išeivių per antrąjį pasaulinį karą.

Pagal jau minėtus statistikos duomenis kas penktas užsienio lietuvis gyvena Jungtinėje Karalystėje, kas septintas – Rusijos Federacijoje, kas dešimtas – Lenkijoje. Lietuvių skaičiumi išsiskyrė Kanada (7,9 proc. visų užsienio lietuvių), Vokietija (7,0 proc.), Airija (6,4 proc.), Jungtinės Valstijos (5,8 proc.) ir Latvija (5,6 proc.).

Virtualaus universiteto koncepcijos pritaikymas sudaro galimybę ne tik mokytis užsienyje esančius Lietuvos, bet universitete įdarbinti užsienio universitetuose dirbančius lietuvius. Sudaryti galimybę jų paskaitas išklausti Lietuvoje gyvenantiems lietuviams. Pastarasis projektas bus patrauklus ir politiniu požiūriu, kadangi sudarys galimybę Lietuvos ekonominiam augimui, tarptautinio mokslo ir studijų plėtrai, sujungs visame pasaulyje gyvenančių ir dirbančių lietuvių išteklius.

Virtualaus universiteto **privalumai**: lankstumas ir nepriklausomybė nuo laiko ir geografijos; geresnė studento mokymosi proceso kontrolė, mažesnė studijų kaina, prieiga prie esamų studijų išteklių, didesnis žinių sąryšis, labiau individualizuotas ir todėl studentų poreikiams geriau atitinkantis mokymasis, didesnė studentų ir mokslininkų sąveika bei bendradarbiavimas, savarankiško mokymosi įgūdžių tobulėjimas, bendraamžių ir mokslininkų prieinamumą ar pasiekiamumą dindinimas.

Virtualaus universiteto **trūkumai**: dėstytojai ir mokslininkai privalo iš naujo mokytis mokymo ir mokslinių tyrimų procesų, reikia išmokti dirbti su virtualaus mokymo technologijomis, akademiniam personalui reikia daugiau laiko studijų dalyko medžiagai sukurti, laiko ir technologijos žinių apribojimai gali turėti neigiamą įtaką dalyko medžiagos išsamumui ir teisingumui, mokymosi kliūtys gali atsirasti dėl aparatinės įrangos sutrikimų, nuotolinio prisijungimo prieigos problemų ir intensyvaus srauto internete, riboti universiteto fondai gali apriboti virtualaus universiteto mokymo ir mokymosi aplinką.

PAGRINDINĖS VEIKLOS GARĖS

1. Modernaus ir naujo IT CENTRO statyba ir įrengimas, inovacinės ekosistemos kūrimas,
2. Sukuriant ir įdiegiant Lietuvoje geriausią universiteto IT SISTEMĄ, kuri susideda iš mokymosi valdymo sistemos (learning management system (LMS)), studentų informacinės sistemos (student information system (SIS)) ir kursų valdymo sistemos, o taip pat mokslininkų veiklos registravimo ir apskaitos elektroninės sistemos,
3. Lietuvoje didžiausios ELEKTRONINĖS BIBLIOTEKOS, skaityklos kūrimas,
4. Naujos motyvuojančios ir atlyginimą didinančios (nuo 20 iki 30%) DARBO APSKAITOS – MOKĖJIMO SISTEMOS kūrimas ir diegimas (pastovi ir kintama darbo apmokėjimo dalis, mažesnis pedagoginis krūvis, numatytas atlygis už mokslinę, projektinę, dalyvavimo darbo grupėse, visuomenės šviečiamąją, papildomų paslaugų pardavimo veiklas ir pan.), norint suaktyvinti dalyvavimo Horizonte projektuose dalyvavimą, reikalavimų mokslo darbuotojui didinimas,

5. Universiteto TEIGIAMO ĮVAIZDŽIO kūrimas (svarstant universiteto pavadinimo keitimo galimybę, nuo gaunamų pajamų numatant procentinę dalį rinkodaros biudžetui, gaminant ir pirmakursiams teikiant KU atributiką, universiteto studentams teikiant didesnę papildomų t.y. paremiančių ir palengvinančių paslaugų skaičių (pvz. nemokamas kavos aparatas, studentų bendravimui skirtos erdvės, nemokamas Spotify ir pan.)), leisti universiteto elektroninį laikraštį, video reportažus, svarstyti studijų laiko pakeitimo galimybę, geriau panaudojant universiteto prie jūros patrauklumą,
6. Kiekvienam universiteto darbuotojui sukurti DARBO VIETĄ, jei pageidauja individualių tinklapių, kuriame galima būtų skelbti konkrečią informaciją apie mokslo darbuotojo siūlomas tyrimų ir studijų mokamas paslaugas (konkretus paslaugos aprašas su kaina, veiklos atlikimo laiku ir pan., visa tai kaip darbuotojo papildomos pajamos, universitetui skiriant ne didesnę kaip 20% pajamų už veiklą dalį) diplomo nesiekiantiems vartotojams,
7. Sudarant ir patvirtinant naujus STUDIJŲ NUOSTATUS, kuriuose atsispindėtų studijų programų integracijos didinimas (nustatant visiems (išskyrus baigiamojo darbo ir praktikos) studijų dalykams didesnę ir vienodą pvz. 6 kr. apimtį), apribojant dėstytojo dėstomų dalykų skaičių iki 3, mažinant teorinių ir didinant praktinių valandų skaičių, katedros vedėjams ir programų vadovams suteikti realią galimybę vadovauti studijų programai, pakeisti išstestinių studijų darbo laiką ir tvarką, didinti pasirenkamų studijų dalykų studijų programose skaičių, tai susiejant su dėstytojų papildomomis pajamomis, studijų programų tarpmokslškumo didinimas (pvz. Sveikatos vadyba, Verslo duomenų analitikas, Elektroninis verslas ir pan.),
8. Diegiant demokratišką ir INOVACIJAS SKATINANTĮ VALDYMĄ, administracinių procesų supaprastinimą, kuriant organizacijos kultūrą, didinant bendradarbiavimą tarp mokslų ir fakultetų, sudarant darbo namuose galimybę, didinant projektinį valdymą ir decentralizaciją, stiprinant žemiausio lygmens vadovo (katedros vedėjo, skyriaus vadovo, fakulteto dekanı, instituto direktoriaus) atsakomybę ir galią, didinant darbuotojų lojalumą.

Silpnose kompanijose laimi politika, o stipriose geriausia idėja. (Steve Jobs)